

LOENGIKIRJALISED KAUBANDUSKURSUSED

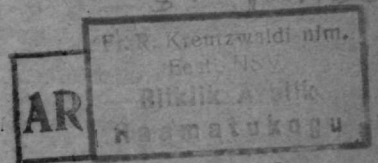
M E R K A A T O R

TARTUS

REGISTREERITUD TARTU LINNA KOOLIVALITSUSES

Ar 9336

Loengikirjalised

131185

3624

Ar 933

Loengikirj A 6.

S A K S A R A A M A T U P I D A M I N E .

Saksa algvormilises raamatupidamises on tarvilusel nagu itaalia raamatupidamiseski vaid üks põhiraamat ja nimelt memoriaal. Aja jooksul seda süsteemi edasi arendades on siin põhiraamatuina kasutusele võetud: 1. Kassaraamat, kuhu sissendatakse kõik sularahalised tehingud, 2. Ostuderamat ostutehinguks (ka kinnisv., sisseseade j.t. ostuteh.), 3. Müükideramat müügitehinguks ja kõikide teiste ärijuhtumite, näit. ülekanded pankka, vekslite väljaandmised ja -saamised jne., sissendused sünnivad memoriaali (4.).

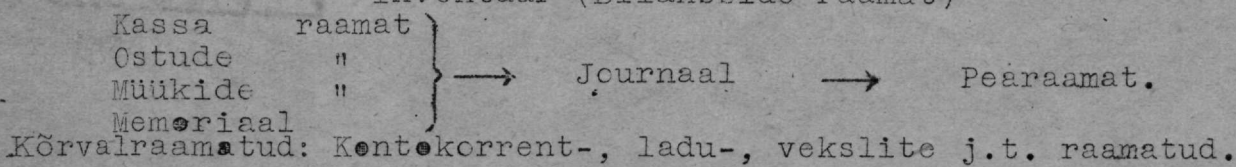
Ostude- ja müükideramatud jaotatakse arvete vahel. Nii näiteks: Ostude raamatus kauba ostutehingute sissenduste jaoks jäetakse teatav arv lehti, vallasvara soetamise tehinguks ise lehed jne.

Põhiraamatust tehakse perioodiliselt, s.c. kas kuu, nädala või mõne muu ajavahemiku järele kokkuvõtlikud lausendid kogujaraamatusse ehk journaali, mis moodustab vaheastme põhiraamatute ja pearaamatu vahel. Ja ühki summat ei kanta vahetumalt põhiraamatust pearaamatusse, vaid seda tehakse alati journaali kaudu.

Pearaamat on siin peetav nagu itaalia raamatupidamises. Krediti-
vahetuste fikseerimise juures tarvitatakse enamasti kontokorrent arvet,
mis põhjustab kontokorrentraamatu pidamise.

Saksa raamatupidamises tarvitusel olevate raamatute üksteisest
riippuvus skeemaatilisel kujutatuna oleks järgmine:

Inventaar (Bilansside raamat)

Tööde järjestus saksa raamatupidamises:

Raamatute avamisel: a). Alginv. ja -bilansi koostamine inv- ja bil.-raama-
tus, sissendid b). jurnaali, c). pearaamatusse ning eelkanded kas-
sa- ja kontokorrent-raamatusse.

Äritehingute sissendamise: a). kassa -, b). ostude -, c). müükide raamatusse
või d). memoriaali ning kredittetingd säält edasi konto-
korenttraamatusse.

Perioodilised ülekande tööd: a). Ülekanded põhiraamatuist jurnaali,
b). ülekanded jurnaalist pearaamatusse ja c). pea- ja konto-
korenttraamatute võrdlusbilansside koostamine.

Raamatute lõpetamisel: a). Lõppinv. ja bilansi koostamine inv.- ja bil.-
raamatus, b). peabilansilehe koostamine, sissendid c). jurnaali ja
d). kontokorrent-raamatusse.

Piirdudes eelpool toodud seletusiga, võib loota, et saadakse
hakkama iseseisvalt järgnevat praktiliste tööga tuges õppekirja näi-
teile ja eelmiste õppekirjade järele läbivõetule.

Salde

J. N. VETUUR JA BILANSSIDE RAAMAT.

Leht I.

2. Aktiva

Algusbilanss 1. jaanuaril 19..

2 Passiv

Kassa.....	14000.-	Kontokorrendid.....	15000.-
Kaubad.....	30000.-	Kapital.....	35000.-
Vallasvara.....	6000.-		
	50000.-		50000.-
===	=====	===	=====

Salde

A S S A R A A M A T.

Leht II.

1. Kassa

arve.

1.	Sularaha seis.....	14000.-	1.	Kaubad.....	1000.-
	Kaupadele.....	500.-	K/3.	Kauba-Pank.....	12000.-
K/0.	J. Kuusikule, Jõgeval...	1578.-	6.	Omanik.....	80.-
17.	Kaupadele.....	1600.-	9.	Ärikuulud.....	100.-
20.	Kinnisvara kasutusele..	190.-	K/5.	N. Murd, Narvas.....	140.-
K/7.	V. Talvikule, Valgas.....	200.-	19.	Kaubad.....	1700.-
K/4.	K/m Majandusele, siin..	230.-	20.	Vallasvara.....	210.-
31.	Kaupadele.....	3200.-		Omanik.....	220.-
			23.	Vallasvara.....	270.-
			28.	Ärikuulud.....	28.-
			30.	Jürid.....	29.-
			K/3.	31. Kauba-Pank, siin.....	3300.-
			K/6.	J. Kuusik, Jõgeval.....	36.-
				Ärikuulud.....	370.-
				Salde	1454.-
		21198.-			21198.-
		=====			=====

Widc:

Leht III

O S T Ü D E - R A A M A T .

Jaauuar 19..

1.

		K a u b a d		
		K o n t o k o r r e n t i d e l e :		
K/1.	1.	T.Kubjas'ele, Tallinnas.....		
		Arve 28m/kp. Nr.1001 järele.....	3000.-	
K/2.	5.	P.Laid'ile, Pärnus.....		
		Arve 28/kp Nr.1002 j.....	600.-	
K/4.	6.	N.Murd'ile, Narvas		
		Arve 28/kp. Nr.1003 j.....	700.-	
K/6.	31.	J.Kuusik'ule, Jõgeval		
		Arve 28/kp. Nr.1007 j.....	350.-	
			<hr/>	
			4650.-	
			<hr/>	

Jaauuar 19..

11.

		Ä r i k u l u d		
		K o n t o k o r r e n d i l e :		
K/8	14.	T.Siiv'ule, Tallinnas		
		Arve Nr.1004 j.....	180.-	
K/10	30.	A/S: Kutt'ile", siin		
		Arve Nr.1006 j.....	310.-	
			<hr/>	
			490.-	
			<hr/>	

Jaauuar 19..

16.

		V a l l a s v a r a		
		K o n t o k o r r e n t i d e l e :		
K/9	23.	K.Järv, siin		
		Arve Nr.1005 j.....	250.-	
			<hr/>	

MEMORIAAL:

Juunil 1911.

K/3	12.	M. Saarva is d ja s J. Kuusikule, Jõgeval 1% skonto.....	22.-
K/3	15.	Kinnisvara- Kauba-Pangale, siin aja Jus t. 1, ostusumma tasuks ts.nr.9601....	10500.-
		Kinnisvara- Hüpoteekidele Maja ostmiseks antud hüpoteek.....	6000.-
K/3 K/7	16.	Kauba-Pank, siin V. Talvik'ule, Valgas Tema s/maks jooksvale arvele.....	150.-
K/3 K/7	22.	Kauba-Pank, siin V. Talvik'ule, Valgas Tema s/maks j/arvele.....	240.-
K/1 K/3	23.	T. Kubjas, Tallinna Kauba-Pangale, siin Temale ts.nr.9602 j.....	20.-
K/3 K/3	20.	K. Järv, siin Kauba-Pangale, siin Temale ts.nr.9603 j.....	300.-
K/3 K/4		Kauba-Pank, siin K/m. Majandus", siin Temale s/maks j/arvele.....	34.-
			17506.-

JOURNAL.

J a n u a r 1 9 . . .

	Algusbilanss 1 jaanuaril 19.....			
3/-	3 deebitori-Bilansile:	3/2		
1/-	Kassa.....		14000.-	
2/-	Kaubad.....		30000.-	
3/-	Vallasvara.....		6000.-	50000.-
3/-	Bilanss- 2 kreditorile:	3/2		
4/-	Kontokorrentidele			
1/-	T.Kubjas, Tallinnas.....11000.		15000.-	
2/-	F.Laid, Pärnus.....4000.		35000.-	50000.-
5/-	Kapitalile.....			
1/-	1. kuni 31. jaanuarini			
2/-	Kassa 3 kreditorile:	3/1		
	Kaupadele.....500.-			
	1600.-			
	3200.-		5300.-	
4/-	Kontokorrentidele.....1278.-			
	200.-			
	230.-		1708.-	
12/-	Kinnisvara kasutusele.....		190.-	7198.-
1/-	6 deebitori- Kassale:	3/1		
2/-	Kaubad.....1000.-			
	1700.-		2700.-	
4/-	Kontokorrendid.....12000.-			
	140.-			
	3300.-			
	56.-		15476.-	
7/-	Omanik.....80.-			
	220.-		300.-	
8/-	Arilulud.....100.-			
	28.-			
	370.-		498.-	
3/-	Vallasvara.....210.-			
	270.-		480.-	
5/-	Jurid.....		290.-	19744.-

2.

Jaanuar 19

-/4	3	Deebitori- kontokorrentidele			
2/-		Kaubad	0/1	4650.-	
8/-		Arvulud	0/11	190.-	
3/-		Kinnisvara	0/16	250.-	15390.-
4/2		Kontokorrendid-Kaupadele	Mk/1		4900.-
-/4	3	deebitori- Kontokorrentidele:	1/1		
11/-		ahaarvamised ja % %		22.-	
9/-		Kinnisvara		10500.-	
4/-		Kontokorrendid			
					150.-
					240.-
					260.-
					300.-
					64.-
				984.-	11506.-
9/10		Kinnisvara-Hüpoteekidele	1/1		6000.-
5/7	31.	Kapitali arve- Omaniku arvele			300.-
		Lõpetamislausendid:			
		Kahju ja kasu arvestused.			
-/14	31	2 deebitori- kahjude ja kasudele:			
2/-		Kaubad		2240.-	
12/-		Kinnisvara kasutus		190.-	2430.-
14/-	31	Kahjud ja kasud- 6 kreditorile:			
-/3		Vallasvarale ..		5.-	
-/3		Arvuludele		988.-	
-/9		Kinnisvarale		15.-	
-/11		Ahaarvamiste ja % -le		22.-	
-/13		Järide		290.-	
-/5		Kapitalile (puhaskasu)		1110.-	2430.-

Jabruar 19

Löppbilanss 31. jaanuaril 19..

-/-	Bilanss- 5 kreditorile:	B/4		
-/1	Kassale.....		1454.-	
-/2	Kaupadele.....		29390.-	
-/3	Vallasvarale		6725.-	
-/4	Deebitoridele:			
K/3	Kauba-Pank.....		4664.-	
K/4	K/m. "Majandus".....		136.-	
K/6	J. Kuusik		586.-	
K/7	V. Talvik		510.-	
K/9	K. Järv.....		50.-	
-/9	Kinnisvarale.....		5946.-	
			16485.-	60000.-
-/6	3 deebitori- Bilansile:	B/4		
1/-	Kreeditorid:			
K/1	T. Kubjas.....		12540.-	
K/2	P. Laid.....		4600.-	
K/5	N. Murd.....		560.-	
K/3	T. Siiv.....		180.-	
K/10	A/S Küte".....		310.-	
0/-	Hipoteegid		18190.-	
3/-	Kapital		6000.-	
			35810.-	60000.-

Näide:

Leht VII.

P E A R A A M A T .

1. Kassa				arve				L:
19. 1.	Bilansile.....	J/1	14000.-	19. 31.	6 deebitori.....	J/2	19744.	
Jaani 31.	3 kreditorile.....	"	7198.-	Jaani	Bilanss.....	J/3	1454.	
	====		21198.-		====		21198.	
2. Kaupade				arve				2.
19. 1.	Bilansile.....	J/1	30000.-	19. 31.	Kassa.....	J/1	5300.	
Jaani 31.	Kassale.....	"	2700.-	Jaani	Kontokorrendid....	J/2	4900.	
	Kontokorrentidele....	J/2	4650.-		Bilanss.....	J/3	29390.	
	Kahjudele ja kasudele	"	2240.-		====		39590.	
	====		39590.-		====		39590.	
3. Vallasvara				arve				3.
19. 1.	Bilansile.....	J/1	6000.-	19. 31.	Kahjud ja kasud....	J/2	5.	
Jaani 31.	Kassale.....	J/2	480.-	Jaani	Bilanss.....	J/3	6725.	
	Kontokorrentidele....	"	250.-		====		6730.	
	====		6730.-		====		6730.	
4. Kontokorrent				arve				4.
19. 31.	Kassale.....	J/1	15476.-	19. 1.	Bilanss.....	J/1	15000.	
Jaani	Kaupadele.....	J/2	4900.-	Jaani 31.	Kassa.....	"	1708.	
	Kontokorrentidele....	"	984.-		3 deebitori.....	J/2	5390.	
	Bilanss.....	J/3	18190.-		3 deebitori.....	"	11506.	
	====		39550.-		Bilanss.....	J/3	5946.	
	====		39550.-		====		39550.	

5. Kapitali				arve				6.	
19. Jaan.	31.	Omaniku arvele.....	J/2	300.-	19. Jaan.	1. 31.	Bilanss.....	J/1	35000.-
		Bilanss.....	J/3	35810.-			Kahjud ja kasud..	J/3	1110.-
		===		3611.-			===		3611.-

6. Bilansi				arve				6.	
19. Jaan.	1. 31.	3 kreditorile.....	J/1	50000.-	19. Jaan.	1. 31.	3 deebitori.....	J/1	50000.-
		5 kreditorile.....	J/3	60000.-			3 deebitori.....	J/3	60000.-
		===		110000.-			===		110000.-

7. Omaniku				arve				7.	
19. Jaan.	31.	Kassale.....	J/1	300.-	19. Jaan.	31.	Kapitali arve...	J/2	300.-
		===					===		

8. Artikulude				arve				8.	
19. Jaan.	31.	Kassale.....	J/1	498.-	19. Jaan.	31.	Kahjud ja kasud...	J/2	988.-
		Kontokorrentidele.....	J/3	490.-			===		988.-
		===		988.-			===		

9. Kinnisvara				arve				9.	
19. Jaan.	31.	Kontokorrentidele.....	J/2	10500.-	19. Jaan.	31.	Kahjud ja kasud...	J/3	15.-
		Hipoteekidele.....	"	6000.-			Bilanss.....	"	16485.-
		===		16500.-			===		16500.-

10. Hipoteekide				arve				10.	
19. Jaan.	31.	Bilansile.....	J/3	6000.-	19. Jaan.	31.	Kinnisvara.....	J/2	6000.-
		===					===		

11. abiarvamiste ja				arve				11.	
19. Jaan.	31.	Kontokoventu le. ...	J/2	28.-	19. Jaan.	31.	Kahjud ja kasun..	J/2	28
12. Kinnisvara kasutuse				arve				12.	
19. Jaan.	31.	Kahjudale ja kasudale	J/2	190.-	19. Jaan.	31.	Kassa.....	J/1	190
13. Piri				arve				13.	
19. Jaan.	31.	Kassale.....	J/2	290.-	19. Jaan.	31.	Kahjud ja kasud..	J/2	290
14. Kahjude ja kasude				arve				14.	
19. Jaan.	31.	6kreeditorile.....	J/2	2430.-	19. Jaan.	31.	2deebitori.....	J/2	2430

Aluse:

PEA-RAAMATU PEABILANSE LEHT.

Leht 14.

	Eelbilanss		Saldobilanss		Vandusbilanss		Edubilanss	
	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Aktiva	Passiiva	Kahju	Kasu
1. Kassa.....	21198.	19744.-	1454.	-	1454.	-	-	-
2. Kaubad.....	37350.	10200.-	27150.	-	29500.	-	-	2350.
3. Vallasvara.....	6730.	-	6730.	-	6725.	-	5.	-
4. Kontokorrent...	21360.-	33604.-	5946.	18190.	5946.	18190.	-	-
5. Kapital.....	300.	35000.-	-	34700.	-	34700.	-	-
6. Omanik.....	300.	300.-	-	-	-	-	-	-
7. Arikulud.....	988.	-	988.	-	-	-	-	-
8. Kinnisvara.....	16500.	-	16500.-	-	16485.	-	988.	-
9. Hüpeteegid.....	-	6000.-	-	6000.	-	6000	15.	-
10. Mahaarv. ja 1/2%.	22.	-	22.-	-	-	-	-	-
11. Kinnisv. kasut...	-	190.-	-	190.	-	-	22.	-
12. Jürid.....	290.	-	290.-	-	-	-	-	190
	<u>104938.-</u>	<u>104938.-</u>	<u>59080.-</u>	<u>59080.-</u>	<u>60110.-</u>	<u>58890.-</u>	<u>1320.-</u>	<u>2540</u>
					<u>58890.-</u>			<u>1320</u>
				Puhaskasu	<u>1220.-</u>	Puhaskasu		<u>1220</u>

Näid:

J. VENTU - JA BILANSSIDE RAAMAT.

Aktiva

Saldobilanss 31. jaanuaril 19..

Passiiva.

Kassa.....	1454.-	Kontokorrendid.....	18190.-
Kaubad.....	29500.-	Hüpeteegid.....	6000.-
Kinnisvara.....	16485.-	Kapital (34700.-+ 1220.-)	35920.-
Vallasvara.....	725.-		
Kontokorrendid.....	5946.-		
<u>=====</u>	<u>60110.-</u>	<u>=====</u>	<u>60110.-</u>

Kahjud

EDUBILANSS.

Kasud.

Arikulud.....	988.-	Kaubad.....	2350.
Mahaarv. ja 1/2%.....	22.-	Kinnisvara kasutus.....	190.
Jürid.....	290.-		
Mertisatsioon (5+15).....	20.-		
Kapital (puhaskasu).....	1220.-		
<u>=====</u>	<u>2540.-</u>	<u>=====</u>	<u>2540.</u>

26. Nr. 29. Võtan kassast isiklikuks kulutusiks Kr.110.- (K.).
- Nr. 30. Ostan järelmaksuga T.Tubar'ilt, t/arve nr.505 j. rahakapi maksusega Kr.400.- (O.).
- Nr. 31. J.Kaukas, siin, maksab pankam/jooksvale arvele à conto Kr.1000.- (H).
- Nr. 32. Tasun N.Änd'ile, Narvas, panga ts. nr.36053 j. Kr.2070.- (K.).
28. Nr. 33. Täiendan kaupluse sisseseadet, mille eest maksan kassast Kr.86.- (K.).
- Nr. 34. Tasun elektrivalgustuse maksu Kr.34.- (K.).
- Nr. 35. Saan A.Kivioja'lt, siin, arve nr.505 j. küttepuid Kr.500.- (O.).
- Nr. 36. Tasun R.Livistik'ule, Rakveres, panga ts. nr.36054 j. Kr.1845.- (L.).
30. Nr. 37. Maksan kaupluse üüri Kr. 120.- (K.).
- Nr. 38. Tasun T.Tubar'ile, Tallinnas, t/arve j. Kr.400.- (K.).
- Nr. 39. Olen saanud sular. müügist Kr.2447.-
- Nr. 40. Maksan kassast pankam/jooksvale arvele Kr.2500.- (K.).
- Nr. 41. Saan M.Ünnikult, Narvas, arve nr.507 j. kaupa maksusega Kr.1116.- (O.).
- Nr. 42. Annan korjanduse hääks Kr.25.- (K.).
- Nr. 43. Maksan äriteenijatele palka Kr.340.- (K.).

Novembri kuu äritehingud on lõppenud. Kui kõik need on sissendatud põhiraamatuisse, s.o. kassa-, ostude-, müükide raamatuisse ja memoriaali ning kui tehtud süüalt vastavad edasikanded kontokorrent raamatuisse, siis järgmiseks koostame journali lausendid summade ülekandmiseks pearaamatuisse, seejuures jälgides loengkirja näiteid, mille analoogiline on prakt. tööde käik.

Esiteks koostame journali lausendid kassaraamatu kuu sissendite kohta selle järel ostuderaamatu, siis müükide raamatu ja lõpuks memoriaali kohta. Sellele töö kontrollina võime võtta, et journali lausendite kogusumma = kahekordne (kassaraamatu deebet ja krediid kogusummad + osturaamatu kogusummad + müükide raamatu kogusummad + memoriaali kogusumma).

Kui journali lausendid koostatud ja kontrollitud, siis teeme edasikandeid pearaamatu arveisse ning kontrollime viimast tööd pearaamatu kuu võrdlusbilansi abil, mis tehakse nagu eelmiste läbivõetud raamatupidamisviiside juures. Võrdlusbilansi koostame ka kontokorrent-raamatu kohta.

- 19..a. detsembri kuul:
1. Nr. 44. Maksan kassast T.Hölder'ile, siin, t/arve tasuks Kr.148.-
- Nr. 45. T.Kaukas, siin, maksab kassasse m/arvete tasuks Kr.610.-
3. Nr. 46. Saadan T.Hallakse'le, Tapal, arve nr.21 j. kaupa maksusega Kr.828.-
4. Nr. 47. Saan N.Änd'ilt, Narvas, arve nr.508 j. kaupa maksusega Kr.1460.-
- Nr. 48. N.Änd'ilt saadud kaubast oli läinud teel kaduma Kr.120.- eest ja teel rikutud Kr.180.- eest, mille tagasi saadan. Saatekulu maksan kassast Kr.5.- Nimetatud summaga tuleb debiteerida N.N. arve.
10. Nr. 49. Olen saanud sular. kauba müügist Kr.1760.-
12. Nr. 50. T.Kuldnar, Tallinnas, maksab pankam/jooksvale arvele à conto Kr.1200.-
- Nr. 51. Võtan pangast jooksvalt arvelt (kassasse) Kr.1500.-
- Nr. 52. Ostan sular. eest kaupa maksusega Kr.3745.-
14. Nr. 53. P.Kõppo, Pärnus, maksab kassasse à conto Kr.400.-
- Nr. 54. Saan R.Livistikult, Rakveres, arve nr.509 j. kaupa maksusega Kr.2006.-
15. Nr. 55. Saadan V.Aidu'le, Valgas, arve nr.29 j. kaupa maksusega Kr.910.-
17. Nr. 56. Võtan kassast isiklikeks tarvitamiseks Kr.95.-
- Nr. 57. Ostan kontoris arve masina, mille eest maksan kassast Kr.260.-
- Nr. 58. Olen saanud sular. kauba müügist kr.1980.-
- Nr. 59. Maksan kassast pankam/j/arvele Kr.2500.-

T.Kukkuri poolt 1.novembril avatava äri inventuurandmed: Kassa - 800.- ; Jooksev arve pangas - 2600.-; Kaubad - 37200.-; Sisseseade - 2400.-; Deebitorid: T.Kuldnar, Tallinnas - 5300.- ja P.Kõppo, Pärnus - 1700.-; Kreditorid: R.Kivistik, Rakveres - 10350.- ja N.Mänd, Narvas - 4000.-

Algusinventuuri ja -bilansi koostamise järele inv.- ja bil.raamatus (kaust nr.1) koostame journalis (kaust nr.6) alguslausendid, mis sarnanevad itaalia raamatupid. memoriali alguslausendidele. Seejärel teeme edasikandeid pearaamatusse (K.nr.7) ja kontokorrentraamatusse (K.nr.8) ning eelkande kassaraamatusse (kaust nr.2).

Aritehingud T.Kukkuri'ilt 19..a. novembri kuul:

2. Nr.1. Saan N.Mänd'ilt, Narvas, arve nr.501 j. kaupa maksusega Kr.1470.- (O. - Täh.:sissend tuleb ostuderaamatusse kaust nr.5).
4. Nr.2. Ostan kassa väljamaksuga kaupa maksusega Kr.350.- (K.- Täh.: Kassar- raamatusse).
6. Nr.3. Saadan T.Kaukas'ele siin, kaupa arve nr.1 j., maksusega Kr. 1010.- (Mk.- Täh.: Müükideraamat - kaust nr.4).
9. Nr.4. Olen saanud sular. kauba müügist Kr.1723.- (K)
- Nr.5. Maksan kassast pank a m/jooksvale arvele Kr.1000.- (K.).
11. Nr.6. Saan V.Aidu'le, Valgas arve Nr.502j(kaupa maksusega - Kr.630.- (O.)).
- Nr.7. Maksan ärimaksu Kr.140.- (K.).
- Nr.8. Saan R.Kivistikult, Rakvere, arve nr.503 j. kaupa maksusega Kr.2345.- (O.).
12. Nr.9. Saadan T.Hallis'ele, Tapal, arve nr.6 j. kaupa maksusega Kr.490.- (Mk).
14. Nr.10. Saadan V.Tederile, Võrus arve nr.12 j. kaupa maksusega Kr.1460.- (Mk).
- Nr.11. Võtan kassast isiklikeiks kulutusiks Kr.90.- (K:).
- Nr.12. Saadan P.Kõppole, Pärnus, arve nr.17 j. kaupa maksusega Kr.730.- (Mk).
- Nr.14. Saadan T.Kaukas'ele, siin, arve nr.18 j. kaupa maksusega Kr.1010.- (Mk.).
16. Nr.15a. T.Kaukas maksab kassasse arve 14 skp. tasuks Kr.1000.- (K.).
- Nr.15b. ja arvab maksta summast 1% skonto Kr.10 (M.Täh. Memoriaal kaustnr.5)
- Nr.16. Olen saanud sular. kauba müügist Kr.2114.- (K.).
- Nr.17. Maksan kassast pank a m/jooksvale arvele Kr.3000.- (K.).
19. Nr.18a. Ostan maja Poe t.20, mille maksusummast tasun m/jooksva arve ts. nr.36052 j. - Kr.5000.- (M.):
- Nr.18b. ja võlgujäeva summa tasuks annan majale tehtud hüpoteegi Kr.7000.- (M.).
20. Nr.19. Maksan kassast R.Kivistik'ule, Rakveres, a conto Kr.850.- (K.).
21. Nr.20. Saan T.Mõlder'ilt, siin, arve nr.504 j. pakkimispaberit maksusega Kr.148.- (O.).
- Nr.21a. T.Hallakse, Tapal, maksab pank a m/jooksvale arvele m/arve 12 skp. tasuks Kr.465.- (M.).
- Nr.21b. ja arvab maksta summalt 0,5% skonto Kr.25.- (M.).
23. Nr.22. Olen saanud sular. kauba müügist Kr.1669.- (K.).
- Nr.23. Ostan kassa väljamaksuga kaupa maksusega Kr.947.- (K.).
- Nr.24. Saan maja üüri Kr.190.- (K.).
25. Nr.25. V.Teder, Võrus, maksab kassasse a conto Kr.460.- (K.).
- Nr.26. Ostan kontori mööblit Kr.184.- (K.).
- Nr.27. P.Kõppo, Pärnus, maksab kassasse a conto Kr.330.- (K.).
- Nr.28. T.Kuldnar, Tallinnas. maksab pank a m/ jooksvale arvele a conto Kr.2300.- (M.).

19. Nr. 60. T. Kuldnar, Tallinnas, maksis pankka m/jooksvale arvele à conto Kr. 1900.-
- Nr. 61. Tasun R. Kivistikule, Rakveres, panga ts. nr. 36056 j. à conto Kr. 2000.-
20. Nr. 62. Saadan J. Kaukas'ele, siin, arve nr. 36 j. kaupa maksusega Kr. 875.-
21. Nr. 63. Võtan oma tarvituseks kaupa hinna Kr. 17.-
- Nr. 64. Saadan V. Teder'ile, Võrus, arve nr. 41 j. kaupa maksusega Kr. 638.-
23. Nr. 65. Saan R. Kivistikult, Rakveres, arve nr. 510 j. kaupa maksusega Kr. 4030.-
- Nr. 66. Tasun R. Kivistikult saadud kaupade veoraha Kr. 55.-
- Nr. 67. Saan maja üüri Kr. 190.-
24. Nr. 68. Olen saanud sular. kauba müügist Kr. 2445.-
27. Nr. 69. Tasun riigimaksu äriilt panga ts. nr. 36056 j. Kr. 247.-
29. Nr. 70a. Maksan kassast A. Kivioja'le, siin, t/arve 28m/kp. tasuks Kr. 490.-
- Nr. 70b. ja arvan maksta summalt 2, skonto Kr. 10.-
30. Nr. 71. Saadan P. Köppole, Pärnus, arve nr. 50 j. kaupa maksusega Kr. 1903.-
31. Nr. 72. Olen saanud sular. kauba müügist Kr. 2548.-
- Nr. 73. Tasun elektrivalgustusmaksu Kr. 38.-
- Nr. 74. Maksan kassast pankka j/arvele Kr. 2750.-
- Nr. 75. Tasun kaupluse üüri Kr. 120.-
- Nr. 76. Maksan äriteenijatele ja kontoriametrikule palka Kr. 400.-

Detsembri kuu on lõppend. Asume esiteks raamatute lõpetamisele möödunud kuuks, ning et on ka aastate vahetus, siis teiseks peame läbiviima raamatute täieliku lõpetamise möödunud äriperioodis.

Möödunud kuu lõputööd raamatuis on samasugused nagu eelmiselgi kuul, s.o. koostame journali ühesuguseid äritehinguid koondavad lausendid kassa-, ostude-, müükide raamatust ja memoriaalist. Siis teeme journalist ülekanded pearaamatusse ning koostame kuu võrdlusbilansid.

Inventuurandmeid 31. Detsembril 19... Hoiusummale pangas arvame juure möödunud ajavahemikul jooksval arvel olnud summade 5%-lised intressid. Maja amortisatsiooniks arvame 2% tema väärtusest ja vallasvaralt 10% möödunud aja eest. Kaupu ülelugemislehe järele hinnatud Kr. 31000.- peale. Kõikide teiste varandusosade saldod vastavad nende arvete saldodele raamatus.

Lõpetamislausendid saksa raamatupidamises, mis on samasugused nagu itaalia raamatupidamiseski ja mis sääl koostati memoriaalis, tulevad koostada siin journalis. Käesolevate praktiliste tööde lõpetamislausendite juures tulevad omaniku poolt tarvitatud (ärikapitali tagasi võetud) summad omaniku arvelt kapitaal arvesse, hoiusummale pangas juure arvata intressid ja kinnis- ja vallasvaralt lahutada nende amortisatsioon. Kui lausendid koostatud siis järnevad edasikanded pearaamatusse.

Pearaamatu lõpetame siin nagu eelmiste läbivõetud raamatupidamisviisidegi juures peabilansilehe abil.

Kahjude ja kasude ning lõppbilansi lausendeid, mis on samasugused nagu itaalia raamatupidamises koostame siin journalis. Muis edasikande ja lõpetamistõis ei ole midagi uut ja meele tuleb tades läbivõetud eelmiste loengkirjade praktilisi töid ning jälgides käesoleva loengkirja näiteid, tohib loota, et siin- sed tööd ei tohiks olla rasked. Selle vastu iseseisvalt nende juure asudes tule- tatakse ja jäädvustatakse meele eelpool läbivõetut.

--- 000 ---

Nüüd, mil oleme läbivõtnud kõike tähtsamaid ja uusimaid äri kahekord- se raamatupidamise vorme, teeme sääl tarvitataivate arvete süsteemide põhi- ja kõrval- ning pea- ja abiraamatute kohta kokkuvõtliku ülevaate.

I. Ameerika tabel raamatupidamine.

Arvete kollektiviseerimine on siin viidud läbi võimalikkuse piires (nagu kreditor-, debitor-, kontokorrentide-, ladu jne. arved.).

Peetavaid raamatuid: P õ h i- ja p e a r a a m a t (surnaal). Kujutab enes-

ses koos samas raamatus põhi ja samuti pearaamatu. Esimese moodustavad lahtrid kuni kontrolllahtrini (üldlühikõigu summade) (ind.). Teine osa, arvete lahtrid, kujutavad endast pearaamatu. Suure arvete hulga juures tabel raamatupidamises peetakse ka lahus põhiraamatust pearaamatut, mis juhul põhiraamatu arvete lahtris toimub summade jaotus arvete vahel ning nädala, kuu ehk mõne muu ajavahe-liku järele tehakse säält edasikandeid arvete kogusummadena pearaamatusse.

Kontokorrent raamatupidamine tarvilik.

II. Itaalia raamatupidamine.

Iga sissetuleku ja väljamineku liigi ning varandusosa jaoks algviisi juures tarvitatakse eriarvet. Uuendatud viisi juures on tarvitusel ka kollektiiv-
arved.

Põhiraamatuks algviisi juures vaid memoriaal, uuendatud viisi juures kassa-
raamat ja memoriaal.

Pearaamat on eraldatud pearaamatust.

Kontokorrent - (samuti ladu-) raamat tarvikik ainult uuendatud viisi juures, sest algviisi juures peetakse ka isikute arved pearaamatus.

III. Saksa raamatupidamine.

Arvete süsteemis figureerivad eri- ja kollektiivarved.

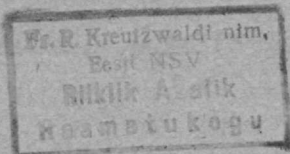
Põhiraamatuks: memoriaal ja kassaraamat ehk Kassa-, ostude-, müükide-
raamat ja memoriaal.

Erilise astme põhiraamatute ja pävaraamatu vahel moodustab koguja raamat ehk journaal, kuhu tehakse põhiraamatuid kokkuvõtlikud lausendid tehingute edasikandmiseks pearaamatusse.

Pearaamat nagu itaalia raamatupidamises, samuti kontokorrentraamat.

Üldiselt pea- ja abiraamatute kohta võib öelda, et ei tabel-, itaalia- ega saksa raamatupidamine ei määra neile kindlaid võime. Neid võib pidada peamis-, üksikleheküljeliselt või ka kestus (lahtiste vahetavate lehiga) raamatuvormis.

Tõenäoliselt paralleelse nimet. raamatupidamise viiside kohta, tuleb paratamatult eelistada tabelraamatupidamist tema lihtsuse ja praktilisuse tõttu, mis ema variatsioonirikka piiramisviiside poolest on küllalt paindumise või teise majandusettevõtte jaoks. Kui aga ühe äri tegevus on jaotatud erialade järele mitmesse osse, siis on sageli otstarbekohane tarvitusele võtta saksa raamatupidamist s.o. pidada iga ala kohta ise põhiraamat ja perioodiliselt kanda nendest koondaja-
journaali abil kogu ettevõtte tehingud ühisesse pearaamatusse. Ka saksa raamatu-
pidamise juures võivad olla tabelvormid. Nagu nägime, oli saksa süsteemi juures
tarvitatavaid põhiraamatuid kuus.

Kui aga põhiraamatute arv ületab nimetatud arvu (nelja), siis sarnast raamatupidamist nimet. prantsuse raamatupidamiseks. Säälsed raamatupidamistööd on analoogilised saksa süsteemi omile. Kahekordse raamatupidamise algvorm itaalia raamatupidamise kujul jääb viimasel ajal juba tagaplaanile, teda asendavad siin eelpool nimetatud temast välja harenend raamatupidamissüsteemid.

O. Lääne.

Kursuste juhataja

No Y (5234)
RIIGIRAHVATUKOGU

A 933 BC
Loengkirjalised